

(10/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50'

El negociant de llana

—No tinguis por, xaiet, que a tu no't mataré, per més Pasqües que vinguin.

Les comedies del comte

NCARA que en Romanones tingui, ben guanyada, la fama de llest i d'enredaire; per més que les seves habilitats siguen llegendàries, en Romanones és enganyador, perquè és més llest

i més hàbil de lo que sembla.

Ara ens farà beure a galet a tots els espanyols i especialment als republicans, que sempre som els que'ns prenem les coses més de bona fe. El soroll que s'ha mogut amb això de l'ensenyança de la doctrina cristiana, és un dels *timos* més enginyosos que hauràn sortit de la feconda imaginació de l'il·lustre comte.

El Govern es titula *liberal*, però maleïdes les ganes que té d'empendre resoltament cap reforma democràtica. Repartint esperances als avançats i realitats al clero, pot anar tirant molts anys en aquest país de crèduls i babaus.

Però, de tant en tant, el país s'adona del joc i reclama proves; allavors ve l'ocasió de fer quelcom, i en aquests casos ve també l'hora de lluir les seves habilitats en Romanones. Què farem que sembli molt en aparença i no siga res en realitat? La secularització dels cementiris és una cosa massa clara i positiva per a donar-la d'un plegat a l'opinió democràtica; la reforma de les lleis absurdes, que fan possible casos tant greus com la condemna del soldat del Ferrol, és un assumpte massa trencadiç; una mossegada a la butxaca de la clerecia, alçaria massa protestes; ademés, tots aquests punts foren una obra massa sòlidament democràtica, per a empèndre-la un govern que de liberal no més en vulgui el nom.

I, buscant, buscant, ha trobat en Romanones la reforma aparatosa que, no siguent res en la pràctica, pogués fer veure que's fa alguna cosa. Sapiguent que, en el terreny pràctic, a les escoles, quins no volen aprendre doctrina no n'aprenen i els altres tampoc, va pensar en decretar aquesta llibertat de no aprendre-la els quins no volguent-ho ja no n'aprenen.

Però d'això, per lo natural, per lo lògic i per a consagrar una cosa que ja era costum, no n'haguera fet cas ningú. Convenia que'l goç s'inflés per a que semblés alguna cosa, i d'inflar-lo se n'han cuidat les dames d'Estropajosa. Fingint escarafalls i fent veure que de lo que's tractava era de treure a Déu de les escoles, han fet tant bona feina que avui no hi hà cap republicà que no esperi el decret en una reforma sensacional, preparant-se a fer una ovació a la gallardia revolucionària d'en Romanones.

I l'opinió liberal acceptarà, com un postre esquisit, un modest bunyol d'en Romanones, ensucrat per les mans aristocràtiques de les bones senyores que, sense sapiguer-ho, han fet de comparses en una comèdia romanonista.

JEPH DE JESPU

La segona Passió del Crist

N el Madrid dels encontorns de 1650, la Santa Inquisició acabava de fallar el procés del Dr. Salazar i Robles, culpable d'haver escrit una obra secreta sobre'l sentit de la Sagrada Eucaristia,

on se deia que'l Pa i el Vi eren símbols i no transsubstànciacions, junt amb altres catorze principis no menys herètics. El Sant Ofici, com era just, havia dictat anatema contra semblant odiosa doctrina, i el Dr. Salazar, rèprobat i contumaç, esperava en les presons inquisitorials el dia en que seria cremat viu al bell mig de la plaça Major, per a sana exemplaritat de les gents.

El Dr. Salazar era un home dolç, malgrat la seva condició de teòleg. Nascut a Medina del Campo, criat en la duresa del terreny castellà, no havia rebut d'aquella natura esquerra una influència decisiva en el seu temperament. Per inclinació nadiua, no com ofici o professió, prengué ordres sagrades de mans del bisbe d'Àvila, i, per mediació del mateix prelat, obtingué una càtedra o lectura de teologia en el seminari arquebisbal de Burgos. La seva primera obra, que versava sobre la gràcia i la coexistència divina, fou recomanada particularment per a la Reial Biblioteca, i es diu que Felip IV posà en aqueix exemplar, per la principessa mà seva, uns escolis marginals interessantíssims; malhauradament, l'exemplar és avui perdut.

El Dr. Salazar, en la cel·la carcerària, esperava l'hora terrible. Vagament, sabia que'l seu aute de fe, on sortirien també altres condemnats a penes menors (menors en vista de la retractació dels culpables), formaria part d'unes festes públiques amb motiu de la vinguda de no sé quin príncep a la cort d'Espanya.

Diverses vegades, la porta de la cel·la s'era oberta per a donar pas a religiosos posseïts de sant zel per la conversió del relapse. Aquells freres, que mostraven la sacra impassibilitat de llur ministeri de venjadors i executors de les justícies divines, intentaven, de primer, iniciar controvèrsies amb el pobre doctor; però aviat romanien confosos per l'art silogístic—o màgic—amb que'l presoner rebatia i trocejava llurs arguments. Aleshores els acometia la fúria dogmàtica; pintaven a l'acusat el doble esdevindre de les flames que devorarien son còs; i de les altres flames, més terrorífiques encara, on s'arboraria eternament la seva ànima, i, com una esperança seductora, feien lluir als ulls del doctor la probabilitat d'una gràcia en el cas de mostrar-se contrit.—Però el Dr. Salazar resistia totes les provatures. Fort i sever, contestava amb noble mansuetut a les objeccions, i en la seva mirada, on els freres creïen destriar una flama diabòlica, resplendia la serenitat.

Doncs, vet-aquí que, la vetlla mateixa de l'execució, el Dr. Salazar vegé entrar dins la cel·la un visitant desconegut. Folgades vestidures el cobrien; els seus moviments eren d'una gran suavitat, silenciosos i nobles. Els cabells li tombaven harmònicament a una i altra galta. La barba era fluïda i rósca. Els ulls perdien la mirada en l'ultrafons de les coses... El Dr. Salazar se prosternà.

—Mon Mestre, mon Mestre!...—Les paraules se li ennuegaven en sanglotós balbuçeig. Agafà un extrem de les vestidures del visitant i les besà amb tendra efusió.

Jesús parlà:

—Es precis—digué—que la redempció es repeteixi: el Fill de l'Home té de morir una vegada més per obra dels Sacerdots, per rescatar la malalt humana. Pren les meves vestidures i surt de la presó! Jo he ordenat que visquis, per a salvar la meua doctrina d'Espirit contra la doctrina idolàtrica i carnal de les turbes. Es precis que jo prengui carn altra volta, sota la teva forma aparent, i que siga sacrificat en substitució teva.

I el Senyor, transfigurant-se, va revestir-se de la forma material del condemnat, i esperà l'hora del suplici. El Dr. Salazar clamava:

—Oh, mon Mestre! Permeteu que l'honor del martiri no s'aparti de mi, i que jo mori pel vostre nom!

Però Jesús digué:

—El Manament ha de complir-se fins a la fi, i tu no podràs oposar-t'hi!

El condemnat s'agenollà encara, besà les sagrades plantes; després sortí, sense que'ls escarcerers, per virtut divina, poguessin reconeixer-lo.

I arribà el dia del suplici. Una gentada immensa omplia els carrers per on passaria el reu de mort. La comitiva avançà entre les burlades del poble. Un poeta de l'època havia compost una *jàcara* d'ocasió, i les dames sommeïren espiritualmente, entre subtils es cortisanes.

Una creu immensa, entre dos penons morats, obría el seguici. Cirials verds, a continuació, reflectien lluentors sinistres sobre estols inacabables de cucurullles. Els familiars del Sant Ofici seguïen després, junt amb representants de les ordres cavalleresques. En fi, venien els freres, les confraries d'agonitzants, els condemnats a penes menors; i el darrer de tots, revestit d'un *sambenito* cobert de serpents, dragons i diables, com a impenitent, venia el Condemnat, la testa inclinada a terra, sota el pes d'una immensa resignació...

Veient-lo passar, les iredes del poble desbordaven:

—Es ell, és ell, l'apòstata, el traïdor, que ha gosat posar una llengua blasfema sobre l'Hostia consagrada! Ah, infame! Ben aviat seràs a l'infern, on Satanàs ja t'espera! Així aprendràs a malparlar de Jesucrist, Senyor Nostre!

Els religiosos, aïradament, signaren a la multitud la figura del Relapse. Alguns homes del poble, entre insults, tractaven d'escupir-li a la cara. Gotes de suor freda li coronaven el front. I vet-aquí que una dona—una miserable bordellera, nomenada Mari-Zapalos,—se li acostà, compassiva, i li eixugà el cap amb un mocador humilíssim... Algunes passes més enllà, un vell malcarat, que havia complert dotze anys de galeres per antigues malifetes, l'ajudà a aixecar-se d'una caiguda, sobre un bassal de llot...

Jesús, sublim de dolor i de sacrifici, estava dret sobre la pira. Els botxins acabaven de fermar-lo a l'estaca fatal. La primera fumaça li emboïrava la figura, als ulls d'un poble ubriac de l'esperme cruent i deliciós. De sobte, una llengua de foc, àvida, inflamà les vestidures,

arborà la carn. Jesús cridà amb una gran veu, que's perdé entre l'udol de les turbes, famolenques de carnaça. La silueta del Crist desaparegué entre la rojor de la foguera; sols, per moments, el còs es retorcia entre calius i brases, a l'atzar del vent que escabellava l'incendi. Després, sobre les cendres negres, no quedaven més que l'argolla i la cadena amb que'l còs havia estat subjecte. Un darrer núvol de fum, allà enfora, navegava cel amunt, entre'ls primers estels...

I així fou consumada sobre la terra la segona Passió del Crist sota els Sacerdots de la Lleï, per a que fossin complides les Escriptures.

GABRIEL ALOMAR

CARAMELLES

Espanya, xamosa Espanya, surt un moment al balcó, que volem, ja que n'és dia, dedicar-te una cançó.

La cançó ens floreix als llavis, sols per dar-te el «Déu te guard», perquè, per a festejar-te, ja sabem que hem fet tard.

Ni nosaltres som prou joves ni prou lliures et trobes tu, i, ademés, prou que't festegen el Sant Pare i en Lerroux.

Els teus marmessors polítics t'han buscat un nou promés, que't promet *l'oro i el moro*, prò, donar, no't dona res.

Amb el temps que fa que duren les famoses relacions, has rebut molts més disgustos que no pas satisfaccions.

Tant-de-bò que'l temps cambiï, que per tu s'obri un nou cel, i siga ben dolça i llarga la teva lluna de mel!

Fóra, Espanya, molt de dordre que tinguessis igual fi, amb aquest promés de l'Àfrica, que amb aquell ultramarí.

De primer moltes carícies i després, com tot-hom sab, vareu acabar tirant-vos mutuament els plats pel cap.

Val a dir que, si caigueres en certs llocs plens de perills, t'hi conduïren els patriotes que's diuen tos millors fills.

Tant-de-bò que, ara, els teus passos guïni per altre cantó, i siga per tu, eixa Pasqua, també de Resurrecció.

VERDUM

Romanones Llucifer

A està fresc, el bon comte! Fins ara, totes les contrarietats que l'han afligit, eren pa amb mel, comparades amb

les que ara li vindran, de resultes de l'intent—per ara no passa d'intent—de voler suprimir la doctrina cristiana en les escoles. Si, fa anys, sols per a disposar que l'ensenyança del *catecisme* es fés en castellà, es va armar un terrible rebombori entre la gent de sotana, que és lo que avui no seran capaços de fer, davant la possible supressió? I allavors era sols Catalunya la que'n protestava. Ja veurem, davant de tota Espanya catòlica, amb els seus requetès, defensa social, dames d'Estropajosa i altres elements plens de fanatisme i fera intransigència, com se portarà el bon comte i com sabrà sortir-se'n del rebombori que se li prepara.

Imagineu-vos tots els bisbes escrivint pastorals, tota la noblesa indignada, totes les senyores mares de filles de Maria en campanya, tots els milers de congregacions religioses en protesta, tots els mestres retrògrades—són un tant per cent respectable—fent mèrits davant de Déu—el Déu del pare Claret—i tots els lluisos, josefins i demés jovenets híbrids, tirant-se al carrer, amb la medalleta a la *petrera*, al costat dels seminaristes, bruelant junts el formidable *ruja el inferno...*, mena de cant més menaçador que'l mateix chor de la conjura dels *Hugonots*.

Realment, si el nostre Romanones és prou hèroe per a resistir tot això, ens deixarà embadalits. Acostumats com estem als penediments de tots els homes de govern, sempre que s'ha tractat de reformar coses que ata-

nyen a la secta clerical, no acabem de creure en l'actitut d'en Romanones.

Decididament, si no torna enrera, tindrà que cridar quart i ajuda a totes les forces liberals de la península, i encara no podrà evitar que sobre seu caiguin els insults, la befa i alguna altra cosa, pot-ser més substanciosa, de la gent negra. Al menys tenim l'esperança de veure'l dibuixat amb cua, banyes i barbèta de boc, substituïnt el clàssic Llucifer de les clàssiques estampetes, aquell que estira el llençol per a emportar-se'n l'ànima damnada.

Si tot acabés com desitgem, acceptariem per sempre, fins amb satisfacció, aquesta manera nova de representar el comte, que, la veritat siga dita, no deixarien d'agrair els nostres caricaturistes; però temem que tot lo dit no passi d'ésser una il·lusió.

Per de prompte, a Madrid, ja tiren. Les dames ja comencen a llançar-se a la protesta, i com darrera d'elles sempre hi van els homes, i com, els uns per fi de bé i els altres per fi de mal, fan lo que elles volen, ja la tenim armada.

La sort que'ls diaris republicans s'han afeinyat a cridar adeptes per a frustrar aquesta moderna santa creuada, i sembla que hi haurà contraprotesta seria.

Entre nosaltres encara ningú es mou. No seria per demés el recomanar que's faci l'ull viu, i estar previnguts a l'hora que aquí s'insinüi la més petita.

Hem de fer tots els possibles per a que en Romanones Llucifer siga una imatge familiar en totes les arceves, i que vingui a substituir la de l'arcàngel Sant Miquel, el de l'espasa flamífera.

Seria qüestió de perdonar-li moltes coses, a l'il·lustre coix, si arribava a obtenir una popularitat semblant.

X. X.

El llop negre

ELS homes liberals d'aquest país dormen, cansats de la seva feina de no fer res. Però els clericals de totes menes se cuiden de despertar-los, amb la cridoria fanàtica i incivil de les seves protestes immotivades. Encara que la deixadesa dels anticlericals no plantegi la qüestió de la llibertat religiosa, aquesta queda plantejada sovint pels excessos brutals de l'intolerància.

Héusel aquí, davant nostre, el sinistre llop negre. Sense cridar-lo, ha vingut. Sense burxarlo, ha bramulat. Es ell qui, amb boja audàcia, provoca la batalla que'ls governants i els partits pusilànims no gosaven a donar-li. No se'l vol anar a atacar en els cataus on habita i ell mateix en surt amb actitut agressiva.

En qualsevol altre país del món civilitzat, l'Església i els seus fidels no voldrien altra cosa que veure limitades les reformes de llibertat religiosa a l'esquifida disposició que vagament ha anunciat el comte de Romanones. Per ben contents se donarien si en les escoles de l'Estat hi hagués establerta, encara que fos amb caràcter voluntari, l'ensenyança confessional. El veritable criteri de llibertat demana que l'escola primària siga absolutament neutra, és a dir, que no s'imposi a cap deixeble una religió determinada. Aquesta és la tesi liberal.

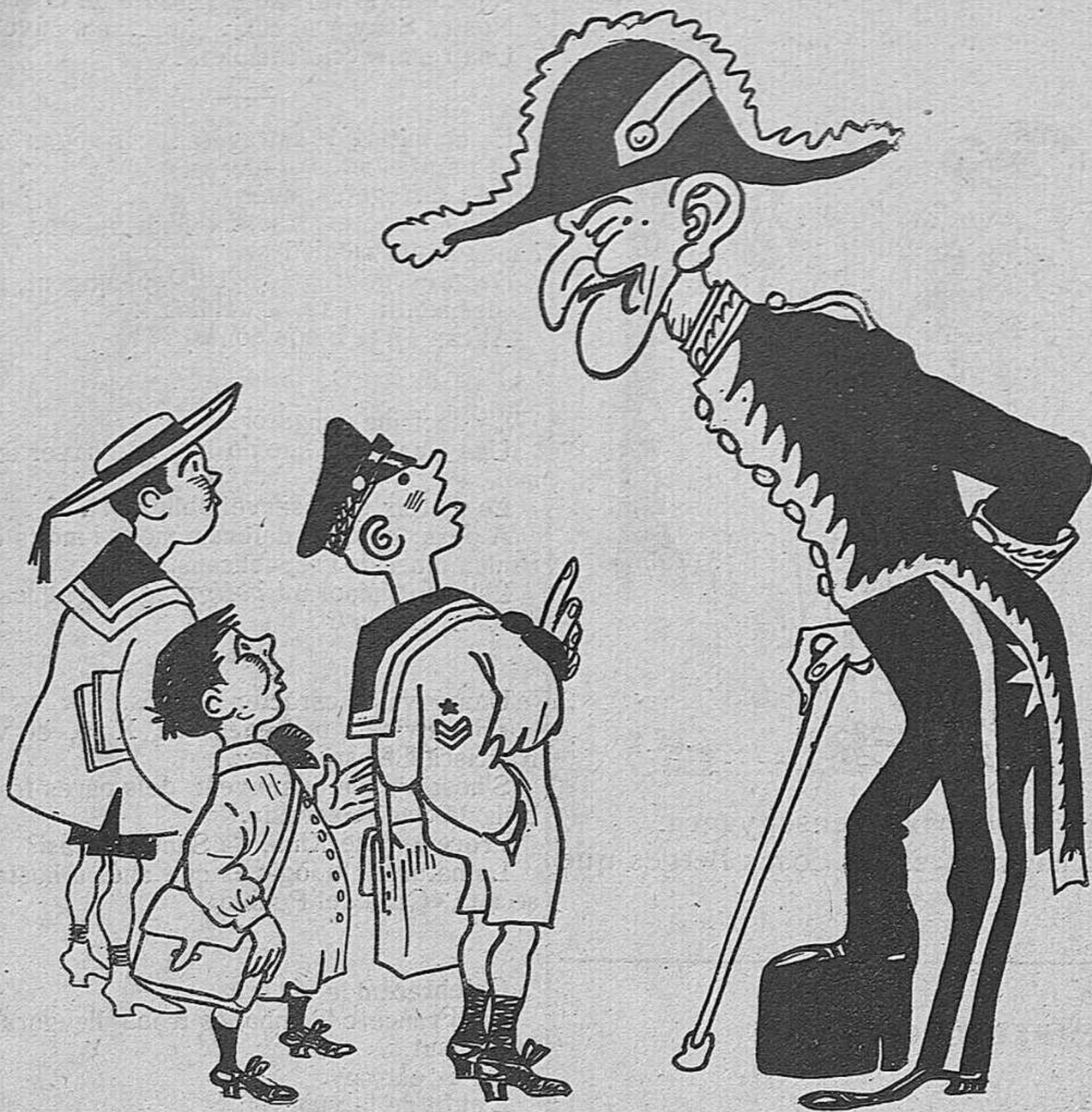
Així, doncs, quan se deixa a la voluntat dels pares dels deixebles el que aquests rebïn o no ensenyança religiosa, se fa una grossa concessió al criteri confessional, a la tesi catòlica.

Doncs ni això volen, els africans clericals d'Espanya. No solament neguen el respecte general a totes les idees i creences dins l'escola primària, sinó que no volen permetre que ningú, ni els fills dels qui no professem la religió oficial, puguin exceptuar-se de l'imposició del dogma. No sols volen esclavitzar les consciències dels seus fills, sinó que volen esclavitzar també les consciències dels fills dels altres.

Com pot ésser que'ls homes de justícia, com pot ésser que'l poble liberal, permetin que segueixi triomfant l'Inquisició moral que a Espanya impera, i que és el record viu i vergonyós de l'Inquisició criminal que infama l'història espanyola? Els partits republicans, l'intel·lectualitat europeïtzada i la classe obrera d'aquesta terra, caurien en la major baixesa i en la major vergonya si no s'aixequessin virilment contra'l deshonorós flagell clerical, si no oposessin una formidable allau liberal al llop negre, sortit altre cop dels seus cataus foscos per a continuar les seves malifetes.

Es indispensable i és urgent organitzar l'acció anticlerical i lliberadora. L'inactivitat de l'opinió liberal espanyola no serveix ni per a mantenir la tranquil·litat material, tant grata als porucs i als egoistes. S'ha d'acabar la situació deplorabilíssima de les forces liberals, reduïdes temps hà a la defensiva. Cal que aquestes forces emprenguin una ofensiva enèrgica, impe-

El plet de la «Doctrina»

—Vostè està obcecat, senyor Romanones. A nosaltres ens convé, com el pa que mengem, conèixer les obres clericals. Així arribarem a homes, convençuts de la seva insubstancialitat i la seva inefficàcia.

tuosa i brava, única manera de guanyar terreny i d'aconseguir victòries.

Homes liberals: mireu el llop! El tenim davant nostre, i ens guaita amb els seus ulls sinistres. Hem d'embestir-lo i hem de matar-lo, al llop clerical!

FULMEN

El míting de l'«Ateneu Gracienc»

PER LA NEUTRALITAT DE L'ESCOLA

AL sol anunci de que'l Quefe del Govern anava a emprendre una insignificant reforma, referent a l'ensenyança religiosa a Espanya, s'han aixecat totes les forces ultramontanes i s'han posat en joc tots els recursos i totes les intrigues per a preparar un formidable moviment de protesta.

Davant d'aquesta actitud dels ultramontans és natural que'ls partidaris de la llibertat contrarrestin d'una manera o altra la campanya que dames i clergues han iniciat per a acovardir an en Romanones, qui, dit siga de pas, és un senyor que té força més astúcia que energia i convicció.

Per això el míting que s'ha celebrat a l'«Ateneu Gracienc», a mitjans d'aquesta setmana, és un acte que mereix, del tot, les nostres simpaties.

Al nostre entendre, cal que abans que s'exterioritzi el disgust del món hipòcrita, es mostri la satisfacció que produiria en la forta massa de l'opinió liberal espanyola la reforma proposada pel President del Consell de Ministres.

En el míting de Gràcia feren ús de la paraula els prestigiosos oradors republicans senyors Layret, Bastardas, Mer i Güell i altres ben coneguts, els quals, amb sòlides raons, demostraren, entre altres coses, que la moral de la doctrina cristiana és la mateixa moral que ja existia abans de Jesucrist i la que seguirà existint mentre els homes s'estimin els uns als altres, essent la família i l'exemple dels pares l'única escola de moral possible, sense necessitat que aqueixa moral estigui vinculada a una religió que fa esclaus i manté prejudicis intolerables.

També demostraren que no són pas els catòlics, precisament, els guardadors i seguidors únics de la moral que prediquen, car ells, amb esperit inquisidor, tracten d'imposar als altres lo que ells sols simulen amb refinada hipocresia.

Es tractà allí llargament del problema de

l'educació, fins avui no resolt a Espanya; de la neutralitat que deuria guardar un govern enfront les qüestions de consciència, considerant sols al ciutadà com a tal i no segons les creences que professa.

L'acte, com se veu, revestí excepcional importància, i fóra necessari que an aquest en seguissin d'altres, per a fer veure al Govern que existeix un esperit modern que té prou força per a contrarrestar als reaccionaris, i que si lo que ara es proposa en Romanones és sols una habilitat de polític o si s'acovardeix davant la pressió de les dames aristocràtiques i dels bisbes, els seus amics, el poble, sabrà exigir-li responsabilitat.

A. T.

AN assassinat al rei de Grecia, i l'assassí era un grec.

Es veu que, per aquelles terres, ni obtenint victòries, estan contents, els súbdits.

A Turquia també assassinaren al soldà.

Mal si guanyes, mal si perds.
Quin any 13, valga'm Déu!, per als caps d'Estat governants i els toreros!

Ens hem enterat per un telegrama de Calcuta, de que en el despatx central de correus han fet explosió varies cartes que anaven dirigides a alguns redactors de diversos diaris.

El fet, com és natural, ha produït gran sorpresa, i s'ignoren els mòbils d'aqueix atentat de nova mena.

Afortunadament, això ha passat molt lluny, i no causarà alarma entre'ls nostres periodistes, els quals, si bé estan acostumats a tota mena de cartes fulminants, cap d'elles fa explosió entre'ls seus dits.

Aquí, els despitats contra'ls periodistes, no han arribat encara a usar la dinamita i farem santament de no esbombar-ho gaire, per si algú aprofités l'idea.

Per ara s'accontenten en enviar anònims, o, tot lo més, a pegar quatre bufes, sense emprar el servei postal.

A Madrid, la classe mitjana comença a moure's per a imitar als obrers i constituir-se en societats de resistència. Ens sembla impossible que tal cosa siga veritat.

Molt deuen haver sofert, que ells, els únics soferts no puguin sofrir més. Lo que'ns fa por és que la menstrualia, tot i associant-se, no's posi al costat dels proletaris, doncs ja hi ha

hagut un senyor Amat que ha començat a parlar malament de la república.

Si la classe mitja vol anar sola i es manté fluctuant entre'ls burgesos i els obrers, farà com l'ànima d'en Garibai, que és com si diguessim una ànima de canti.

Els catalanistes reconstruïts tornen a estar a l'ordre del dia.

Aquell VOLEM de les capçaleres dels seus periòdics aviat el practicarem tots els catalans.

Es tant gran l'afició a volar desvetllada entre nosaltres, que fins han volat l'antic rellotge que hi havia penjat en el saló de conferències de Cà la Ciutat i l'aureneta que, en l'estatua d'en Balmaes, coronava l'escut de Barcelona.

Així ho assegura un periòdic local; però nosaltres, això del rellotge, encara ens resistim a creure-ho. Més aviat creurem que algú edil compassiu l'ha portat a adobar, al veure que, en aquella casa, tot va a tres quarts de quinze.

Ara, lo de que hagi volat una aureneta, és molt possible i natural. No troben?

No ho prenguem, doncs, com a símptoma de que hi hà lladremaners; prenguem-ho com una senya de que s'acosta el bon temps.

Gracies al Bisbe, els teatres de Barcelona pogueren funcionar en la diada de Sant Josep, que enguany s'ensopegava en dimecres sant.

Es que'l doctor Laguarda degué fer-se aquesta afinada consideració:

—No funcionen els meus, de teatres?... Doncs, que visqui tot-hom!

I heus aquí com, aquest dimecres sant, alguns clergues, acabat el sermó de tenebres, hauràn pogut donar una escapadeta a l'«Eden Concert».

FINIS!...

La Quaresma ja acabada, vols saber, lector atent, com i de quina manera ne fa balanç molta gent?

Una bona senyora

—Quin tip de resar, macatxo!

I quin tip de dejunà...?

Espero que, al venir l'hora,

al cel tot se'm pagarà.

Però—aqueix és el gran dubte

que'm fa estar sempre amb recel—

i si, com deia en Bartrina,

resultés que no hi hà cel?

Un «gourmand»

—A dir vritat, la cosa no'm disgusta.

Es tant pesat això de sempre llonzes, sempre perdus amb cols, sempre pollastres, sempre croquetes d'ocal...

Lo sensible és que enguany la meua taula no ha estat pas a l'altura d'altres voltes.

Mai, mai havia vist una Quaresma amb tant poca llagosta!...

Un cessant

—Com que ahir ja dejunava,

i avui dejuno també,

i demà, i passat, i l'altre

igualment dejunaré,

tot això de la Quaresma

resulta per mi un engany!

la Quaresma, per nosaltres,

dura dotze mesos l'any.

Una eleganta

—Magnífica temporada!

No puc queixar-me de res:

a les tardes, a Loreto;

a les nits, cap al Liceu.

I—cal fè aquesta justícia

als artistes dels dos llocs—

he sentit sermons preciosos

i operetes de mistó.

Un vicari

—Ara enfilat a la trona,

ara vés a l'exercici,

ara pensa amb el rosari,

ara corre a dir l'ofici...

Es l'època més tremenda,

més dura, més arrastrada...

Sort—avui ja podem dirho,—

sort que al fi ja està acabada!...

Un lliurepensador

—Que poc a poquet progressa

la misèria humanitat!...

Repareu, una antigalla

més vella que'l pare Adam,

si en té encara d'entusiastes, si en conserva de babaus que segueixen sos preceptes amb tota formalitat!...

Una «hija de Maria»

—Ai, tongada deliciosa!

Quàn tornaràs a venir?

Fos a l'hora de la missa,

fos al sermó de les sis,

anés a Sant Felip Neri,

anés als Agonitzants,

sempre, en lo més fosc del temple,

ell, com un bè, al meu costat!...

Un bacallaner

—D'Escocia, u'he venut dotze mil kilos; d'Islandia, un xiquet més de la meitat; els recons que guardava, el congre ranci, el «peixu-palu» vell, tot se n'ha anat.

De mode que... total de beneficis:

mil... dos mil... Just! Dos mil cent vintitrès...

I que vagin dient que la Quaresma

ja no serveix per res!...

C. GUMA

La confessió d'en Japet

(Conte d'en Guillaumin.)

OT-HOM del poble sabia que en Japet no creia en el cel ni en l'infern; per això, arribada la quaresma, la gent va estranyar-se moltíssim de veure'l a missa, agenollat al peu del confessorari.

Desde molt criatura que no havia fet bugada dels pecats; comteu si en tindria de roba bruta per a netejar! D'alguna malifeta grossa devia acusar-lo la consciència, quan, per fi, es decidia a treure-se-la del pap!

El pare confessor, per la seva part, l'ajudava a fer un bon examen:

—Veim, fill meu—li deia,—recorda, recorda bé... No tens present alguna mala acció, algún fet lleig, alguna tentació que t'hagi sobtat, durant tants anys?... Recordes si has pecat mai per enveja, per desig?... No has tingut alguna vegada intencions d'apropiar-te res que no fos teu!...

Aleshores, una vaga lluiçor d'assentiment va passar pel front d'en Japet.

—Si, pare—exclamà.—Això sí que ho recordo... Una vegada vaig intentar robar un cabridet a la Mariagna... A casa no teniem quartos, i com que'ns arribaren forasters, per a obsequiar-los...

—Ja entenc..., va venir-te l'idea de robar el cabridet de la veïna... Explica't, explica't... Com va ésser?

—Doncs, miri... Vaig saltar al pati de cà la Mariagna..., amb l'intent que és de suposar...; sinó que la dòna, que era molt malfiada, havia tancat amb clau la porta del corralet. N'hi havien tres, de cabridets; els vaig veure per una esclatxa grossa, que fins hi vaig ficar el braç...; però'm va ésser impossible arribar-hi... Un d'ells, molt enjogaçat, ja s'acostava, tot fent cabrioles, i amb el morret em tocava la mà, però en quant jo feia acció de clavar-li grapada, s'allunyava escapat cap al fons del corralet..., i així vaig bregar inútilment durant mitja hora..., fins que, cansat, me'n vaig tornar a casa.

—Fill meu—interrompé, amb veu severa, el confessor,—això és una gravíssima acció. La pena ha d'ésser tant gran com si el furt s'hagués consumat. En aquest cas, fill meu, l'intent val tant com la mateixa malifeta. I tu pot-ser ignores que, per a obtenir l'absolució d'una falta semblant, precisa la total reparació del perjudici, igual que si aquest s'hagués ocasionat per complet.

—Vol dir?

—Ah, sí, sí! És l'única manera de lograr-la. Quant te sembla que valia aquell cabridet?

—Fixament no li sabria dir, però... devia valer de quatre a cinc pessetes.

—Està bé... Doncs, mira: la Mariagna ja és morta; així és que an ella no li pots donar els quartos directament, però hi hà un medi d'arreglar-ho... Ella, ara, és al purgatori i necessita que's faci bé per a la seva ànima... Dona'm les cinc pessetes a mi, i jo li diré dues misses.—

En Japet, al sentir això, tot ganso-ganso va treure's un duro de la butxaca i l'apropà a la finestra del confessorari, fent-lo entrar per una petita esclatxa, però sense deixar-lo de la mà.

El pare confessor bregava inútilment per a agafar la moneda, que no sortia més enllà d'un gruix de dit.

—Apa, home! Què fas, amb el duro?... Fes-lo entrar!... Tira'l més endins, que no hi arribo!

—No hi arriba?... Faci's repicar!... Tampoc arribava jo an el cabridet de la veïna!

—JOAQUIM AYMAMÍ, trad.

Que'l poble'n prengui nota

La política de bastidors és la més feconda en ensenyances, amb tot i no fer-la, el poble, objecte de la seva atenció. De la vida dels partits ne veu la gent lo que frapa, lo que enlluerna, lo que fereix l'imaginació. Celebra, dels discursos dels capítosts, lo que hi ha en ells de llampant, la part que emociona i va directament al cor. Lo demés, tingut per incidental o secundari, passa desapercebut als ulls de les multituds, encara que enclouï sovint un alcanç extraordinari.

A diari pot observar-se aquesta particularitat de què parlem. Els adversaris, els més irreductibles, els enemics més irreconciliables, estableixen pactes en vèu baixa, pactes que les més de les vegades se contradueixen amb lo que públicament se predica, quan no s'oposen d'una manera oberta al credo amb el qual se diu combregar.

Neixen semblants compromisos d'un immoral i censurable xiu-xiu. Prenen caràcter circumstancial, i sol ocórrer que, de comptar-se entre'ls contractants qualche representant popular, són sempre els principis lliberals els que surten abonyegats de la transacció.

Un cas, que pot servir d'exemple, és el que acaba de donar-se entre'ls agrupaments que componen l'Ajuntament de Barcelona. És sabut que, en opinió dels prohoms regionalistes, acaba d'obtenir la «Lliga» una esclatant victòria sobre quantes fraccions polítiques lluitaven en les darreres eleccions provincials. És inútil retreure a la «Lliga» l'enorme baixa de vots, la fredor del còs electoral, ni els mil incidents que a la lluita concorregueren. Se mostra, la «Lliga», joiosa del seu triomf, i no hem d'ésser nosaltres els encarregats de rebaixar-li.

Lo que sí ens interessa és fer constar que als homes de la «Lliga» els ha pujat el fum al cap, ja que, no satisfets amb el triomf, preparen una segona representació d'aquell banquet de la victòria que, junt amb el míting del gat, tant grossa celebrat tenen assolida entre nosaltres.

Rès s'oposaria a la celebració del dia regionalista, el diumenge d'Abril, o com siga que s'anomeni. Rès tindriem que dir de l'esbarjo regionalista, de no haver-se sortit, els organitzadors de la festa, de l'esfera particular. Han volgut, no obstant, el concurs de la ciutat, i això sí que ho hem de censurar per força. Que la «Lliga» reuneixi els seus amics; que festegin, entre tots, als seus diputats; que exalti als seus directors i ningú tindrà què dir en lo que faci. Que pretengui, com ho ha fet, que siga'l Palau de Belles Arts propietat del poble, propietat dels radicals, dels nacionalistes, dels carlins i dels que no militen en cap bàndol, el que'ls serveixi d'hostatge, ho trobem fora de lloc.

Així ha sigut, no obstant. Per a celebrar el banquet amb que pensen solemnitzar el seu triomf, els ha cedit l'Ajuntament el Palau de Belles Arts. Calfa, per a legalitzar la cessió, un acord consistorial, i l'obtingueren els regionalistes a la callada, boi diriem que d'amagat. Lo curiós del cas, lo que podríem qualificar d'insòlit, és que en la proposició demanant el Palau per a la festa hi figurés la firma d'un regidor de l'esquerra al costat de la d'un significadíssim radical.

Misteris de la política; una escena més de la farsa que, a espatlles del poble que vota, ve representant-se. Toca al poble pendre bona nota de lo succeït.

Veïem amb quin dret es negarà el Palau de Belles Arts a una entitat o agrupació de caràcter popular o avançat el dia que, per a un acte de propaganda, els siga demanat als excel·lentíssims senyors que componen l'Ajuntament.

BAC DE RODA

REPICS

As'hauràn enterat per una batalla que ha sigut assassinat el rei Jordi.

Per a les actuals negociacions diplomàtiques, la mort del vell monarca, és una veritable pèga.

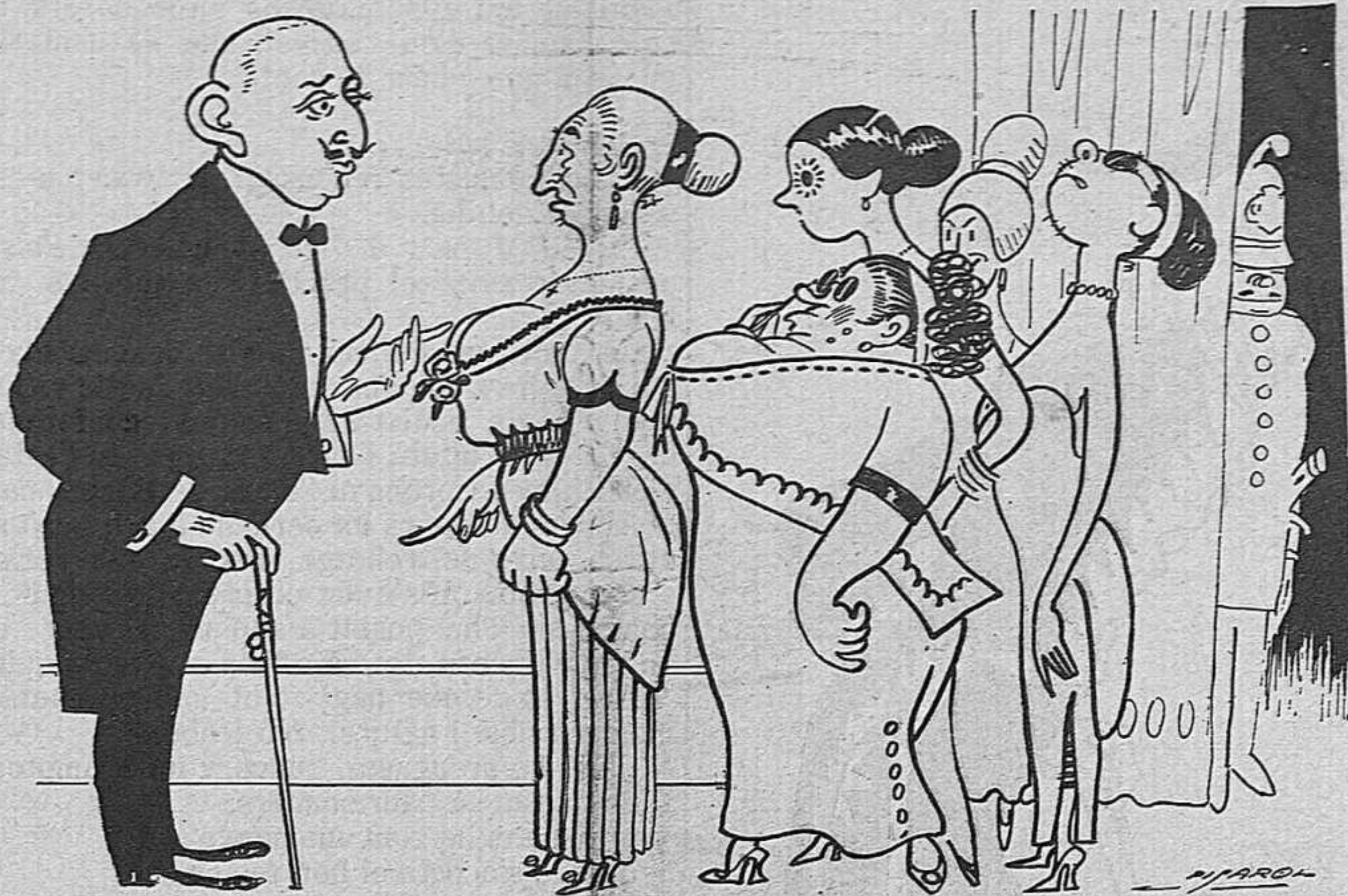
I, per lo que toca particularment a Grecia, una veritable pèga-grega.

Els miners de Bilbao demanen augment de jornal.

Ja'm sembla sentir l'exclamació de les dames catòliques:

—Impertinents, més que impertinents! Mireu que anar a demanar més jornal... Més valdria que protestessin de la llibertat d'ensenyança!

La protesta de les dames

—Veníem a protestar d'aqueix projecte de llibertat d'ensenyança.
—Molt bé; però comencin vostès per amagar totes les coses lletges que ensenyen.

Pasqua de Resurrecció

La mona d'aquest any.

El pa ha sofert un considerable augment de preu, en moltes localitats.
Aquest és el veritable dissabte de Gloria: Nostre Senyor al cel, i el pa... als núvols.
Una resurrecció completa!

En un míting de sufragetes, uns anglesos han tirat patates a les oradores.
I les sufragetes, què?
Les sufragetes, tractant-se de patates, se les deuen haver menjades.
Després de fregir-les convenientment, per a no desmentir el seu art culinari.
Al cap i a la fi són dones!

La doctrina obligatoria?
Una aberració que no hauria d'haver existit mai.
Lo mateix que'l servei obligatori.
A pesar de que'l defensin molts i molts que's titulen lliberals i republicans.
Llibertat imposant obligacions d'aquest gènere?... Lagarto!

Una nova de caràcter religiós.
«Ha arribat, procedent de Xina, el vicari franciscà Celestí Ibáñez.
S'hostatja en el convent dels pares franciscans de Sant Gervasi».
Procedent de Xina, i a Sant Gervasi?
Lo natural i lo lògic és que anés a hostatjar-se a la «Casa del Pueblo»!

Celebrarem la millora.
En Francesc Cambó es troba lleugerament indisposat.
No és estrany.
L'enfit de la victòria!

Entre les agrupacions firmants de la cèlebre protesta an en Romanones, contra la llibertat d'ensenyança, hi ha «Les senyores del Vendrell».
Reminiscències del còlera!

També han firmat els «Amics del País».
Ei! No tots, eh?
Perquè nosaltres ens considerem molt amics del nostre desgraciat país i no hem firmat semblant desatino.
Ni ganes.

Els conservadors s'han adherit, també, a la protesta en favor de la doctrina cristiana.

Naturalment.
Com que no hi ha rès que conservi més els anacronismes dels rics, que són els menys, que l'estultícia dels pobres, que són els més.

I no hi ha rès que conservi més l'estultícia que l'ensenyança catòlica!

Dimecres al vespre totes les cases de Madrid varen quedar-se a les fosques, per deficiències de la il·luminació elèctrica.

Coses de la clerecia...
Era el dia de tenebres, i és clar!
Es a dir: «és fosc», devien dir els madrilenys.

Les dames de l'«Adoració Nocturna», l'altra tarde, varen protestar contra el projecte de llibertat d'ensenyança.

Lo qual no priva que, a la nit, si molt convé, assistissin a algún saló aristocràtic escotades fins al mugró.

Allò que's diu:
Mori la llibertat d'ensenyança, però... ensenyem-ho tot!

CORRESPONDENCIA

Cavallers: L.I. P. M.: Gracies, però no pot ésser. Com veurà, ja hi ha qui ha tractat l'assumpt, també amb coneixement de causa.—A. C.: Hi falta sintaxi i hi sobren incorreccions.—N. P.: Extractada, pot-ser vagi en el número pròxim.—J. F. (a) Fonoll: El brillant resultat de la lluita ja'l coneix tot-hom. I, fora d'aqueixa nova, lo demés resulta poc interessant.—E. Sala (a) Noi Maco: Farem la corresponent tria.—Joan Aubert i Manent: Alguna cosa s'aprofitarà.—Enric Lapedra Fàbrega: Ens ho mirarem amb calma i obrarem en conseqüència.—Joan Antic Puqui: M'han semblat aprofitables, encara que no maten d'originals.—Un entusiasta republicà: No acceptem cartes que no duguin firma autèntica. Sense llegir, van de dret a la panera.—A. Diulaca: Els seus versos són bastant dolents i poc fosfatats.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUILLA, carrer del Olm, número 8

Tinia Ch. Lorilleux y C^{ia}